

Zeevogels

Pinguïns

Er zijn zestien soorten pinguïns die allemaal op de zuidelijke helft van onze aardbol leven. Keizerpinguïns zijn met 1,5 meter de grootste. Samen met koningspinguïns van ongeveer een meter, en adéliepinguïns leven ze in de sneeuw- en ijsgebieden van Antarctica. Er is daar geen materiaal om een nest te bouwen. Het ei krijgt een plekje tussen de poten op de zwemvliezen en blijft warm onder het dikke verenkleed van een van de ouders.

Niet alle pinguïns leven in koude gebieden. Kuifpinguïns en dwergpinguïns vind je bij Australië en Nieuw-Zeeland. Langs de kusten van Zuid-Amerika komen magelhaenpinguïns en humboldtpinguïns voor. In Zuid-Afrika leven zwartvoetpinguïns. Deze laatste drie soorten, en ook dwergpinguïns maken holen in de grond, soms afgedekt met takjes tegen de zon, en leggen daar hun eieren.

Stormvogelachtigen

De orde van de stormvogelachtigen wordt ook wel buissnaveligen genoemd. Dat vind je misschien een rare naam. Het zit zo: buissnaveligen zijn genoemd naar hun opvallende neusgaten, een soort buisjes in de snavel, waarmee ze zout uit zeewater uitscheiden. Stormvogels doen daar ook nog wat anders mee: door die buisjes blazen ze stinkend snot naar vijanden als die te dichtbij komen. Buisnaveligen kunnen goed ruiken, zoals je al las in hoofdstuk 1 bij de grote albatros.

Dat is bijzonder want de meeste vogelsoorten kunnen dat niet. Ze komen op de meeste zeeën en oceanen voor, maar de meeste soorten vind je bij Nieuw-Zeeland.

Pelikanen gebruiken hun snavel om vissen op te scheppen. Maar deze bruine pelikaan is de enige pelikanensoort die ze anders vangt: met een pijlsnelle duik.

Roeipotigen

Roeipotigen is een goede naam voor deze orde, want zwemvliezen zijn kenmerkend voor de meeste roeipotigen. Pelikanen bijvoorbeeld roeien met hun grote zwemvliezpoten krachtig over de golven. Deze vogels hebben ook een enorme snavel met een keelzak aan de onderkant, waarmee ze vissen uit het water scheppen. Pelikanen gaan liever niet de wijde zee op, genten juist wel. Er zijn tien soorten genten die je stuk voor stuk kunt herkennen omdat ze iets unieks hebben. Je ziet het vaak al aan de naam: roodpootgenten hebben inderdaad knalrode poten en blauwvoetgenten vallen op met hun blauwe poten. Beide genten leven in tropische zeegebieden rond de evenaar.

Op Bass Rock, een 107 meter hoge rots, vind je een grote broedkolonie van jan-van-genten. Ieder voorjaar kleurt de rots wit van vogels en vogelpoep.

Meer voordelen dan nadelen

Zeevogels leven maandenlang *solitair*, in hun eentje zonder een partner. Terug bij de kolonie ontmoeten de partners elkaar weer. En wie geen partner heeft, kan er daar eentje zoeken. Kolonies hebben ook andere voordelen. Bij gevaar, bijvoorbeeld van roofdieren, zijn er altijd wel vogels die het op tijd opmerken en de andere luidkeels waarschuwen. Met elkaar een rover verjagen lukt vaak wel. Kunnen ouders even niet bij hun kuiken blijven, dan zijn er altijd burens om op te letten. Keizer-

pinguïns maken bij barre kou slim gebruik van elkaar. Ze gaan als een grote groep dicht tegen elkaar staan. De buitenste pinguïns mogen steeds een stukje opschuiven naar het midden, waar het dankzij de vele vogellijven veel warmer is dan aan de buitenkant. Kolonies hebben één groot nadeel. Met zo veel vogels bij elkaar kunnen besmettelijke ziekten zich snel verspreiden. Zo gingen in 2022 en 2023 massa's sterns, meeuwen en jan-van-genten dood aan *vogelgriep*.

Zeevogels

192

Meeuwen, papegaaiduikers, jan-van-genten, albatrossen ...

Ruim 300 soorten zeevogels brengen de meeste tijd van hun leven door boven zeeën en oceanen. Op en in zee vinden ze alles wat ze nodig hebben, behalve een partner om een paartje te vormen en een plek om te broeden. Dat doen ze ergens op een kust in een kolonie waar het wemelt van vogels van dezelfde soort, vooral als er ook jongen bijgekomen zijn. Door olielozing, plastic afval en visnetten is het voor zeevogels niet altijd veilig op zee.

Dit boek is geschreven door Zeger van Mersbergen.

